

Caribische integriteit

De Autoriteit woningcorporaties houdt toezicht op veel onderwerpen. Uiteraard op de financiële ratio's. Voor niet ingewijden mysterieuze afkortingen als DSCR, LTV en ICR. Maar de Aw richt zich ook meer en meer op de governance en het interne toezicht.

Financiële ratio's zijn relatief eenduidig; je voldoet er aan of niet. Dat wil niet automatisch zeggen dat je als corporatie dan ook gezond bent. Het berekenen van een ratio is pas het begin van een toezichtsproces. Beoordeeld moet worden wat er achter een ratio schuil gaat; wat bijvoorbeeld de kwaliteit van het vastgoed is en hoe de portefeuille is samengesteld. Kortom: wat is het bedrijfsmodel.

Minstens zo belangrijk is om te beoordelen hoe de corporatie reageert op bepaalde uitschieters in de ratio's of tekortkomingen in het bedrijfsmodel. Dat is het terrein van de governance. Wordt er op tijd gehandeld, is men kritisch en gericht op verbetering, staat het bestuur open voor tegenpraak? Het toezichtsproces beweegt zich van de harde getallen van de financiële continuïteit, via het al wat lastiger te duiden bedrijfsmodel naar het gedrag en de cultuur van de corporatie. Van hard naar zacht als het ware.

Maar als we van de governance naar de integriteit gaan, wordt het pas écht ingewikkeld. Voor vertrouwen in de sector is integriteit echter essentieel. Huurders moeten kunnen vertrouwen op de corporaties. Zij moeten er vanuit kunnen gaan dat bestuurders en commissarissen er niet voor hun eigen belangen zitten. Maar hoe beoordeel je dat? Oud-minister Ien Dales stelde, in 1992 alweer, dat een beetje integer niet kan. Daarmee eigenlijk stellend dat integriteit een absoluut begrip is. Volgens mij is dat echter niet zo.

In mijn vorige baan als toezichthouder op het Caribische deel van het Koninkrijk, speelde integriteit een belangrijke rol.

Dat is niet zo gek; integriteit wordt buiten Nederland vaak anders beleefd dan hier. Het regelen van opdrachten voor familieleden is in Nederland not done. In andere delen van de wereld krijg je dan echter al snel de vraag hoe je denkt het algemeen belang te kunnen dienen als je niet eens voor je eigen familie zorgt. Zo iemand kun je toch niet vertrouwen?

Deze redenering staat ver van de onze af, maar is geen onzin. Het stemt in ieder geval tot nadenken. En dat is precies wat integriteitsbeleid moet stimuleren: ruimte om na te denken en verschillende meningen af te wegen. Bewustwording en dialoog over eigen gedrag én gewenst gedrag bevorderen als beste de integriteit. De Aw heeft de afgelopen maanden onderzocht welke maatregelen de corporaties hebben genomen om er voor te zorgen dat opdrachten voor nieuwbouw, renovatie en onderhoud op een integere manier gegeven worden. De uitkomsten zijn bemoedigend. Corporaties zijn zich bewust van het onderwerp en hebben een groot aantal maatregelen genomen. Maar papier is geduldig, het gaat uiteindelijk om de juiste afweging en het juiste gedrag. Daarom toch nog een verbeterpunt. Bij de helft van de corporaties blijkt opdrachtgeverschap geen terugkerend thema in de dialoog tussen bestuurder en RvC. Terwijl het raakt aan veel van de risico's die een corporatie heeft. Kortom, er is ruimte voor het interne toezicht om de dialoog en daarmee de bewustwording te vergroten. Gezien het belang van het onderwerp zou ik die kans niet laten liggen! ■

Kees van Nieuwamerongen is directeur Autoriteit woningcorporaties bij ILT